

Änkyttääkö lapseni?

Änkytys on äänteiden (/a-a-auto/), tavujen (/ta-ta-talo/) ja sanojen (/äiti-äiti-äiti/) toistoja, venytyksiä (/sssiili/) ja lukkoja (puhe jää jumiin). Änkytykseen saattaa liittyä esimerkiksi kehon tai kasvojen myötäliikkeitä, täytesanoja tai puhumisen välttelyä. Puhuja tietää mitä on sanomassa, mutta ei saa sitä sanottua. Änkytyksen määrä vaihtelee puheessa kausittain niin, että välillä änkytystä on paljon ja välillä vähän.

Miksi lapseni änkyttää?

Kaikkia syitä änkytykseen ei tarkkaan tiedetä. Änkytyksen syntyyn vaikuttavat kuitenkin monet tekijät, kuten perintötekijät. Lähisuvun änkytys lisää riskiä änkytyksen pysyvyyteen. Lisäksi nykytutkimuksen mukaan änkytyksen ajatellaan olevan puhemotoriikan hallinnan vaikeus.

Miten voin auttaa lastani?

- ✓ Rauhalliset, kiireettömät yhteiset hetket voivat auttaa rauhoittamaan arkea. Anna välillä lapsen ohjata leikkiä.
- ✓ Tärkeintä on kuunnella lasta rauhassa ja keskittyä ennen kaikkea siihen, mitä lapsi on sanomassa. Lapselle on tärkeitä tulla kuulluksi.
- ✓ On olennaista, että lapsi kokee tulevansa kuulluksi. Säilytä katsekontakti lapseen, kun hän puhuu.
- ✓ Lapselle kannattaa antaa aikaa sanoa rauhassa sanottavansa – lasta ei kannata esimerkiksi keskeyttää tai lähteä arvailemaan, mitä lapsi on seuraavaksi sanomassa.
- ✓ Rauhallinen puhemalli auttaa lasta hidastamaan puhettaan. Puhu rauhallisesti, hieman hidastaen, se voi lisätä lapsen puheen sujuvuutta.
- ✓ Ole tarkkana siitä, kuinka paljon kysymyksiä kysyt: vain yksi kysymys kerrallaan, jotta lapsella on aikaa vastata ja puhua rauhassa.
- ✓ Voit käyttää yksinkertaista kieltä ja puhua lyhyin lausein.
- ✓ Huomioi hyvä ja kehu lasta. Änkytys ei haittaa.

Paraneeko änkytys?

Puheessa on usein pientä toistoa sekä epäröintiä ja se on ihan tavanomaista. Lapsen kieli kehittyy ajoittain suurin harppauksin eteenpäin (esimerkiksi 2-4 vuoden iässä) ja se saattaa lisätä änkytyksen määrää puheessa. Tämä on normaalia ja kestää yleensä muutamasta viikosta muutamaan kuukauteen. Suurimmalla osalla lapsista änkytys menee itsestään ohi, mutta pienellä osalla se jää pysyväksi osaksi puhetta.

Milloin pitää hakeutua puheterapiaan?

Voit ottaa halutessasi yhteyttä neuvolan terveydenhoitajaan ja keskustella tilanteesta, jos lapsesi änkytys on jatkunut yli kuusi kuukautta. Tarvittaessa neuvolasta tehdään lähete puheterapeutille. Koululaisten asioissa tulee olla yhteydessä kouluterveydenhuoltoon.

Mitä puheterapiassa tehdään?

Puheterapeutti arvioi ensin puhetta, änkytystä ja sen vaikutusta arkeen sekä keskustele vanhempien kanssa. Puheterapeutti antaa vinkkejä lapsen puheen tukemiseen. Puheterapiassa tuetaan lapsen rohkeutta ilmaista itseään ja hyväksymään oma puhetapa. Vanhempien lasten ja nuorten kanssa voidaan harjoitella erilaisia puhetta helpottavia keinoja.